

ახალი ტექნოლოგი

№9 (723)

გამოცემა 1998 წლის 1 თებერვალი

3 - 9 მარტი

ფასი 1 ლარი 70 თათრი

www.axaliganatleba.ge

არაერთული ცოდნის მასშავლებლების პროფესიული განვითარების ხალხასაწყობად

2015 წლის სექტემბრიდან მასშავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემა ამოქმედდა და მასში საქართველოს ყველა საჯარო სკოლის მასშავლებელი ჩაირთო, მათ შორის, ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასასახლებული რეგიონების პედაგოგებიც. მასშავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი, არაქართულენოვანი მასშავლებლებისა და სკოლების ადმინისტრაციების ხელშეწყობის მიზნით, ახორციელებს მხარდამჭერ პროგრამას, რომლის ფარგლებშიც სქემის დოკუმენტაცია აზერბაიჯანულ, სომხურ და რუსულ ენებზე ითარგმნა. ცენტრმა საქართველოს მასშტაბით, ყველა არაქართულენოვანი სკოლისა და სასკოლო სექტორის მასშავლებლებისთვის მასშავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის დოკუმენტების კრებულისა და გზამკელევის।

ნაწილის აზერბაიჯანული, რუსული და სომხური თარგმანების დარიგება უკვე დაიწყო, სულ 27 საგანმანათლებლო რესურსცენტრსა და მათ სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებული 293 არაქართულენოვანი სკოლის 6902 არაქართულენოვანი მასშავლებელი მიიღებს მათვის განვითვენონ აღნიშნულ ლიტერატურას.

ცენტრმა გასულ წელს მოამზადა მასშავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის ძირითადი დოკუმენტების, თვითშეფასების კითხვარისა და სქემის გზამკელევის। ნინილის თარგმნის ელექტრონული ვერსიები, რომელიც ცენტრის ოფიციალურ ვებგვერდზეა განთავსებული. გარდა ამისა, მომზადდა სქემის ვიდეო-ინსტრუქციის რუსულ, სომხურ და აზერბაიჯანულენოვანი ვერსიები სუბტიტრებით.

გვერდი 2

შეფასებისა და
გამოცდების ეროვნული
ცენტრი

**BeNaec – უცნობის
უნიკალური გათავაზება
აბიტურიენტებს**

**შეამოწმო
განი თავი
Naec-თან
ერთად**

**სპირალ დასეული
გაკითხვები**

**ზოგადი უნარების
გამოცდისთვის**

გვერდი 3

თვითმაფასების ჯგუფების მასშტაბური გადამზადების **პირველი ეტაპი**

გვერდი 4

CMYK

არაერთი ლენვანი სკოლების მასწავლებლების პროფესიული განვითარების ხელშესახყობად

პირველი გვერდიდან

— როგორ დაიგეგმა არაქართულენოვანი მასწავლებლების ჩართვა სქემაში და რა დამატებითი ღონისძიებების განხორციელება დასჭირდა ცენტრს ახალი სქემის დანერგვის პროცესში?

– სახელმწიფო კომისიამ იმსჯელა ამის შესახებ, განიხილებოდა ორი ვარიანტი – არაქართულენოვანი სკოლების მასწავლებლებისათვის უნდა შექმნილიყო ალტერნატიული სქემა, ან ისინი უნდა ჩართულიყოვნენ არსებულ სქემაში და მათვისაც იგივე მოთხოვნები წაგვეყნებინა, რაც დანარჩენი მასწავლებლებისთვის. მსჯელობის შემდეგ გადაწყდა, რომ ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლი მასწავლებლები არსებულ სქემაში ჩართულიყონ, რადგან ისინი ასწავლიან მოსწავლებს, რომელთა მასზავლებლებსაც განსხვავებულ მოთხოვნებს ვერ წავუყვარებთ. მოსწავლებს, მუშაობაზე და თავიანთი წარმომბობისა, ეთნიკისა და სწავლების ენისა, უნდა ჰქონდეთ თანაბარი ხელმისაწვდომობა ხარისხიან განათლებაზე. აქედან გამომდინარე, მასწავლებლებს განსაკუთრებული მხარდაჭერა სჭირდებათ, რადგან, როგორც ვიცით, წლების განმავლობაში, ისინი პროფესიული განვითარების აქტივობებში წაკლებად მონაბილუობდნენ. ძირითადი პრობლემა ენობრივ კომპეტენციას უკავშირდება, მათ არ იციან სათანადო დონეზე სახელმწიფო ენა და შესაბამისად ვერ სარგებლობენ იმ პროფესიული განვითარების შეთავაზებებით, რითიც ქართულის მცოდნე მასწავლებლები სარგებლობენ. ასევე, პრობლემა იყო დროული თარგმანი, რის გამოც ნაკლებად ახერხებდნენ იმ აქტივობებში ჩართვას, რომელიც ქართულ ენაზე მიმდინარეობდა. მათთვის აქმდე არ იყო შეთავაზებული საგნის გამოცდა სწავლების ენაზე და შესაბამისად, ამ სკოლებში არ გვყავდა არც ერთი სერტიფიცირებული მასწავლებელი. სწორედ ეს ფაქტორი არ აძლევდა მათ საშუალებას, ჩართულიყვნენ პროფესიული განვითარების ძველ (2011-2014წ.). სქემაში და განვითარებულიყვნენ პროფესიულად. წელს, პირველად, ზაფხულში, შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი არაქართულენოვან მასწავლებლებს მშობლიურ ენაზე შესთავაზებს საგნობრივ გამოცდას და, აქედან გამომდინარე, მასწავლებლებს მიეცემათ საშუალება, ჩვეულებრივ ჩაერთონ სქემით გათვალისწინებულ აქტივობებში.

სქემის დოკუმენტაციის სიმრავლის მიუხედავად, როგორც კი მზადდება დოკუმენტაცია, მაშინვე ითარგმნება და თავსდება ჩვენს ვებგვერდზე. თარგმნილია გზამკვლევის პირველი ნაწილი (ითარგმნება მეორე ნაწილიც), სადაც დეტალურადაა ასახული სქემის განხორციელების ყველა ეტაპი და მასში ჩართული პირების საქმიანობის განხორციელების გზები. ის, პრაქტიკულად, დახმარებას გაუწევს როგორც მასწავლებლებს, ისე სკოლის ადმინისტრაციას და შეფასების ჯგუფებს. „ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად და-სახლებული რეგიონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მასწავლებლების პროფესიული განვითარებისა და კარიერული ნინძლოს მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, გზამკვლევის გარდა, ითარგმნა მასწავლებლის თვითშეფასების კითხვარი და სქემის სხვა დოკუმენტაცია.

იმის გამო, რომ სკოლებში ყველა მასწავლებელს არ აქვთ სათანადო წვდომა ინტერნეტზე, ასევე ყველა მასწავლებელს არ აქვთ სათანადო უსარ-ჩვევები იმუშაანო კომპიუტერთან, გადაწყვდა, ნათარგმნი დოკუმენტაცია არაქართულებოვანი სკოლების და სექტორებს ყველა მასწავლებელს ინდივიდუალურად დაურიგდეს. გადა ამისა, თითო ეგზებლარს გადასცემთ ყველა არაქართულებოვან სკოლასა და რესურს-ცენტრს. გვინდა, ამით უფრო მეტად გავზარდოთ საჭირო მასალაზე ხელმისაწვდომობა. როგორც გითხარით, ჩვენს ვებგვერდზე დოკუმენტაცია ატვირთულია, მაგრამ იმისთვის, რომ სისხლეები დროულად და სრულად მივიღეთ სკოლებთან და მასწავლებლებთან, ნათარგმნი მასალის დარიგება დავიწყეთ ქვეყნის მასშტაბით.

თუმცა, მხოლოდ დოკუმენტაციის თარგმნა, რა თქმა უნდა, საკამარისი არ არის, რომ მასნავლებლებს ყველაფერზე სრულ-ყოფილი ინფორმაცია ჰქონდეთ. დამატებით, ჩვენი ცენტრი მათ კონსულტირებას და ტრენინგებს სთავაზობს. ზაფხულის გამოყდისთვის დარეგისტრირებული მასნავლებლები საგნობრივი მიმართულებით შეძლებენ საგნობრივი ტრენინგების გავლას, რაც საგანს ვერ შეასწავლის, თუმცა დაეხმარება მასნავლებლებს, ცოდნა სისტემაში მოიყვანონ. თავისოავად, ეს ყველაფერი ადგილზე მოხდება, რადგან ვცდილობთ, მათ არ მოუწიოთ შორ მანძილზე გადაადგილება, რაც ღროსთან და ხარჯებთან არის დაკავშირებული, არ შეწყდეს საგავეთო-ლო პროცესი. მიზნობრივი პროგრამის ფარგლებში, პარალელურად, კონსულტანტ-მასნავლებლები არაქართულენოვან პედაგოგებს ადგილზე ასწავლიან ქართულ ენას. ამავდროულად, გვყავს დამხმარე მასნავლებლები, რომლებიც ისტორიის, გეოგრაფიისა და ქართული ენის პედაგოგებს დაეხმარებიან, ქართული ენის კომპეტიციის ამაღლებაში.

ქართული ენის კურსები. ჟვანიას სახელობის ადმინისტრირების სკოლასთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, მასწვლებლები უნდა მომზადდნენ ენის ფლობის დონეების შესაბამისად, 0-დან A1 დონემდე. ამის შემდეგ, ჩვენი კონსულტანტ-მასწავლებლები დაეხმარებიან, რომ მათი ენის ცოდნის კომპეტენცია გასცდეს A 2 დონეს, რაც იმას ნიშნავს რომ მათ უნდა შეძლონ, ქართულ ენაზე წარმართულ ნების მიერ ტრენინგში მონანილეობა და პროფესიული განვითარება. ჩვენ არა მხოლოდ ვთარგმნით ღოკუმენტაციას და გარკვეულ ტრენინგებს (შეზღუდული რაოდენობით) ვუტარებით არაქართულენოვან მასწავლებლებს, არამედ ვუკითარებით ენობრივ კომპეტენციას, რომ დაბრკოლებების გარეშე ჩაერთონ მასწავლებლებისთვის განკუთვნილ პროფესიული განვითარების აქტივობებში.

ენის კურსების გარდა, მათ ასევე ქართულ ენაზე უნდა გაიარონ ზოგადი პროფესიული უნარების კურსი. ეს ყველაფერი, რასაც ვირცელია, მათთვის უფასოა – არაქართულენოვან მასნავლებლების პროფესიული განვითარების პროგრამი ფარგლებში დასაქმებული კონსულტანტ-მასნავლებლები ენის კურსებს ატარებენ არა მარტო „ქართული როგორც მეორე ენის“ მასნავლებლებთან, არამედ ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვლილი ყველა საგნობრივი მიმართულებით. ეს სიახლე ძალიან მნიშვნელოვანია, ჩვენი პროგრამის მონაბილეები არა მხოლოდ მოსწავლეებს ასწავლით, არამედ სკოლაში ყველა ჰედგარებიან სახელმწიფო ენის შესწავლაში.

— როგორ გაართვეს თავი თევითშეფასების კითხვარის შევს სებას არაქართულებოვანმა მასწავლებლებმა და აირჩიეს თუ არა სკოლებმა ფასილიტატორები?

- რასაკეირველია, მათ თვითშეფასების კითხვარი შეავსეს, რადგან ეს სქემის ფარგლებში სავალდებულო მოთხოვნი იყო. ამისთვის ჩვენ ისევე როგორც ყველა სკოლისთვის, არა ქართულენოვანი სკოლებისთვისაც გადავამზადეთ ფასილიტატორები, რომლებიც კოლეგებს შევსების პროცესში დახმარებას უწევდნენ; ამასთანავე, ჩვენს კვებგვერდზე, თვითშეფასების კითხვარის დამტკიცებისთანავე, აიტენირა ნათარგმნი თვითშეფასების კითხვარი. აქედან გამომდინარე, თუკი მასანალებლებს ქრონიულ ენაზე გაუჭირდებოდათ შევსებაშეღლობრივ კითხვარს მშობლიურ ენაზე გაცნობოდნენ.

სკოლებს რეკორძებდაცია გაუჟინეთ, ფასილიტატორებია ქართული ენის უკეთ მცოდნები აერჩითა. ისინი შეფასების ჯაფული წევრები არიან და სასარგელოა, ტრენინგებზე დასრულება შექმნის, რათა მათი გადამზადება არ დაგვიანდება. აქედან გამომდინარე, ისინი, ჩევეულებრივ, შეფასების ჯაფული წევრებთან ერთად, გადიან ტრენინგებს. ფასილიტატორები ერთი ნაცადი უკვე გადამზადდა და მასში ჩართული იყვნენ არაქართულენოვანი სკოლების ფასილიტატორებიც. ახლა როგორც გითხარით, ვიწყები შეფასების ჯაფულების გადამზადებას, სადაც არაქართულენოვანი სკოლების შეფასები აჯაფრის ჩართული გადამზადებას.

- შეუძლიათ თუ არა არაქართულენოვან მასწავლებელ საგნის კომპეტენციის ქართულ ენაზე დადასტურება?
- არა, თუკი ის ასწავლის, მაგალითად, სომხურ ენაზე გვორაფისა, ამ საგნის გამოცდა აუცილებლად სომხურ ენაზე უნდა ჩააბაროს. სნორედ ამიტომ არ ჰქონდა აქამდე აზრ საგნის გამოცდაზე მათ გასკონა.

— როგორც ირკვევებ, ჩვენ მხოლოდ პრატეტიკოსი მასწავლებლის სტატუსის მქონე არაქართულებრივი პედაგოგებები გვყავს, არ გვყავს სერტიფიცირებული მასწავლებელი. როდის დაინტება მათთვის, ახალი სქემის მიხედვით, პრატეტიკოსი მასწავლებლის აქტივობებისთვის განსაზღვრული დროი ათვალა?

– სამწუხაროდ, არ გვყავს არაქართულენოვანი სერტიფიცი

ნილი 19 კრედიტის დაგროვება შემდეგი სავალდებულო აქტივობებით: საგნის გამოცდის ჩაბარება (10 კრედიტი); 5 კრედიტიანი ტრენინგ-კურსის გავლა; სკოლის შეფასები ჯგუფის მიერ გაცემილზე ორჯერ დაკვირვება, რომლის წარმატებით დაძლევის შემდეგ, 4 კრედიტი მიერიქვებათ.

ვადა, რასაკვირველია, მათთვისაც ისევე განსაზღვრული როგორც სქემაში ჩართული დანარჩენი მასნავლებლებისთვის, მხოლოდ მათთვის დროის ათვლა მას შემდეგ დაიწყება რაც პირველ საგნობრივ გამოცდას შევთავაზებთ. პირველ საგნის გამოცდის ჩაბარებას არაქართულენოვან მასნავლებლებს ზაფხულში შევთავაზებთ და შესაბამისად, უფროს მასნავლებლის საფეხურზე გადასასვლელად განკუთვნილ დროის, 4 ნოის, ათვლა სხორცედ აქედან დაიწყება.

- გადათარგმნილი ტრენინგმოდულები გათვალისწინებული და მორგებულია ადგილობრივი მასშავლებლების სპეციფიკურ საჭიროებებზე. შესაბამისად, ჯერ მოვიძიეთ ამ საჭიროებების შესახებ ინფორმაცია, შემდეგ დაიწყო ტრენინგმოდულების ადაპტირება და თარგმნა.

– როგორ მიიღეს ეს სიახლე და აქვთ თუ არა გაცნობიერებული ენის ცოდნისა და პროფესიული განვითარების კაშთორი?

— სიახლე კარგად მიიღეს. ყველა მასწავლებელს ჩაუტარდა ტესტირება ენის ფლობის დასადგენად, რომლის შედეგების მიხედვითაც, გადანაწილდნენ აქტივობებში ჩასართავად და ენის შესწავლის კურსს იმ სტანდარტის შესაბამისად გადაისწყო, რომელიც არ არის შეზღუდული დროის თვალსაზრისით და სრულ 6 თვეს მოიცავს. უნდა ითქვას, რომ მათ ეს საჭიროება გაცნობიერებული აქვთ, კარგად ესმით, რომ სახელმწიფო ენის კარგად ცოდნა ძევრად მეტ შესაძლებლობებს უქმნით. ჩვენ ვატარებთ ყველა იმ საჭირო და აუცილებელ ღონისძიებას, რომელიც მათ პროფესიული განვითარების შესაძლებლობას მისცემს. ვცდილობთ, ხელი შევუწყოთ, რომ იმ საერთო გზას გაჰყვნებთ, რომელსაც სხვა მასწავლებლებისთვის ვვერგმავთ. ამიტომაც ვთავიზობთ მათ ენის კომპეტენციის ამაღლების კონკურეტულ პროგრამებს, რომ ამ პროცესებში სხვებთან ერთად ჩაერთონ. მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეს ძირითადი პროგრამა, ქართული ენის სწავლების პროცესის გადაჭრაზეა ფოკუსირებული. სახელმწიფო მიშენების მიზანი არის მასწავლებლობა ის, რომ ადგილობრივი მასწავლებები და მოსწავლეები ინტეგრირებული იყვნენ საზოგადოებაში. შესაბამისად, სახელმწიფო ენის ცოდნა მათთვის პრიორიტეტი უნდა გახდეს, რაშიც ჩვენ დავეხმარებით.

- როგორ ფიქრობთ, ხომ არ შექმნის მასწავლებლების დე-ფიციტს საგნონბრივი გამოცდა - საგნის კომპეტენციის და-დასტურება იმ თვალსაზრისით, რომ ერთი და იმავე საგანს, ხშირ შემთხვევაში, განსაკუთრებით სოფლებში, ერთი სპეცი-ალობის მასწავლებელი ასწავლის?

- საქართველოში, დაახლოებით, 7500 არაქართულენოვანი მასწავლებელია (ზუსტი ციფრი ნაკლებია, რადგან ერთი და იგივე პიროვნება ზოგჯერ ასწავლის როგორც სომხურ, ისე რუსულ სექტორებზე, ან აზერბაიჯანულ და რუსულ სექტორებზე). როცა დეფიციტზე ვსაუბრობთ, უფრო გამოკვეთილი არაქართულენოვან სკოლებშია. ჩვენ ამ დეფიციტის შევსებაზე მიმართული მიზნობრივი პროგრამები გვაქვს. მაგალითად, თუკი სკოლა განაცხადებს, რომ სჭირდება „ქართული როგორც მეორე ენის“ მასწავლებელი ან დამხმარე მასწავლებელი, რომელიც კონკურსის შედეგად თავად ვერ აიყვანეს, ჩვენ ვაცხადებთ კონკურსს, ვარჩევთ კადრს, ვამზადებთ და ისე ვაგზავნით სკოლაში. პრობლემაა ასევე საპენსიო ასაკის მასწავლებლებიც, რომლებაც, წილობრივად, ყველაზე მეტი ისევ არაქართულენოვან სკოლებზე მოყიდი. ამ დეფიციტის შევსებას ჩვენი სახელმწიფო ბილიგური მასწავლებლების მომზადებითაც ცდილობს. უნივერსიტეტები, უკვე რამდენიმე წელია, ბილიგურ მასწავლებლებს ამზადებენ და ე.წ. „+1“

„+41“ პროგრამა გულისხმობს ეთნიკური უმცირესობების სტუდენტებისოფის, პირველ წელს, ქართული ენის შემსწავლელი საგანმანათლებლო პროგრამის, ხოლო შემდგომი ოთხი წლის განმავლობშია საბაკალავრო პროგრამის გავლას. შარშან იყო პირველი გამოშვება და, დახლოებით, 100-მდე კურსდაგმათავრებული. რასაკიროველია, მათ ჩვენს პროგრამში ჯერ მხოლოდ დახმარე მასწავლებლის სტატუსით მონაცილეობა შევთავაზეთ, მომავალში ეს თანამშრომულობა განვითარებულ იქნება.

ლობა კიდევ უკეთ გაფართოვდება.
ამ ურთისეულობის კურსადამთავრულებმა ინტერესით მიიღეს თავისიც რაიონში დასაქმების ინციდენტები, რეგიონის ადგილობრივი წარმომადგენლობის მხრიდანაც ძალიან დიდია ასეთი კადრისადმი მიმღებლობა, საერთო ჯამში, ძალიან კრიზისის გამოხმარებული მოჰყვა, ვავრაულობა, რომ მიმავალ

კარის მიერ გადასცემი ა უკავშირდებოდა. ეს კავშირი და მის მიერ მომზადებელი პირი ასეთ ინიციატივებსა და პროექტებში კიდევ მეტიც ახალგაზრდა ჩაერთოვება. თავისი თავად, ჩვენც უფრო მეტად ვეცდებით გავაჩინოთ ინტერესი და არსებული დეფიციტი კვლიულიც ური კადრებით შევავსოთ.

თვითმეტასებულის პირუფების მასშტაბური გაღმამზადების პირველი ეტაპი დაიწყო

– ତେର୍ପେଇ ମୋଦ୍ଯୁଲ୍‌ଫି ଶୈଫୋସ ସାକିତ୍ଥେବି, ରନ୍ମେଲ୍‌ଟି ଖୋଗାଧାର
ଶିଳା ସାଙ୍ଗୀଳିକ ଶୈଫୋସବେଳି ପରିପ୍ରେସ୍‌ବେ ଉପାବ୍ରିତର୍କେବା, ଏହି ଗାୟର-
ତାନ୍ତିକବ୍ୟାଲିକା, ରନ୍ଗବର୍ଣ୍ଣର୍ତ୍ତ ପରିପ୍ରେସ୍‌ବ୍ୟାଲିକା, ଯିସେ ଉପଲ୍ଲେବ୍ଧା-ମିର୍ବା-
ଲ୍ଯାନ୍‌ଡ୍ରେବ୍‌ରୀଲ୍‌ବେଳି ଓ ଯେତୋଟି ସାଙ୍ଗୀତର୍କେବା. ଆସ୍‌ବେ, ଯିସେଟି ଡାମାଟ୍‌ର୍କ୍‌ବିନିମ୍ୟା
ଏକିତିଗ୍ରହିବେଳି, ରନ୍ଗବର୍ଣ୍ଣର୍ତ୍ତା, ସତ୍ୟଦ୍ଵାରିତ୍‌ର୍କ୍‌ବେଳି ଓ ମାସନ୍‌ଦ୍ୱାରାପରିବର୍ତ୍ତନ-
ବେଳି କ୍ରମିଶୁଳ୍ମତ୍‌ର୍କ୍‌ବେଳି; ଶାଶ୍ଵତବ୍ୟାଲିକା ର୍କ୍‌ସ୍‌କ୍ରୂରିସିଲ୍‌ ଶେର୍‌ମିନ୍‌, ରନ୍ମେଲ୍‌ଟି,
କ୍ରେବ୍‌ ଅଚିରିତ, ଦାଲିନାନ ଏକିତାଲ୍‌ଯୁରାଧ ଓ ଅମିନ୍‌ଥ୍ରାବାଧା ଗାଢ଼ିଲ୍-
ଲ୍‌; ରାସ ଗ୍ରୁଲ୍‌ଇସବ୍‌ମର୍ବଳ୍‌ ଶାରିଲ୍‌ବେଳିନ ପରିପ୍ରେସ୍‌ବ୍ୟାଲିକା ଲୋପିରାବ୍ରତ୍‌ତ୍ରାନ୍‌
ଓ ରନ୍ଗବର୍ଣ୍ଣ ଉନ୍ନଦା ଶୈଫୋସଦ୍ଵେ ବେଳି. ଏହି ମୋଦ୍ଯୁଲ୍‌ଫି ଏକିତାଲ୍‌ଯୁରାଧ ପାକ୍‌
ଟେବି ନିମାନ୍‌ତ, ତୁର୍ମା ରାସ ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ଓ ରା କରିବେରିଜ୍‌ର୍କ୍‌ବେଳି ଉନ୍ନଦା କାମା-
ପ୍ରତ୍ୟାନ୍‌ବ୍ୟାଲିକା ଏକିତାଲ୍‌ଯୁରାଧ ପାନ୍‌କ୍ରମର୍‌କ୍ରିଏଲ୍‌ଯୁରାଧି ଶାକ୍‌ମିନବ୍‌ରୀ. ଶୈଫୋ-
ସବେଳି ଝାଗୁଫ୍ରେବ୍‌ ପାନ୍‌କ୍ରମିନିତ, ରନ୍ଗବର୍ଣ୍ଣ ଗାମିନ୍‌ପ୍ରେରଣିକ ଏକିତାଲ୍‌ଯୁରାଧି ମି-
ନ୍‌ର ମୋଦ୍ଯୁଲ୍‌ଫି ଏକିତାଲ୍‌ଯୁରାଧ ପରିପ୍ରେସ୍‌ବ୍ୟାଲିକା କ୍ରୁଦ୍ଧିର୍କ୍‌ବେଳି, ରାତା ଅନ୍ତି-
ମ୍ଭରିତ୍‌ର୍କ୍‌ବେଳି ଓ କ୍ରାଲ୍‌ଲିଫ୍‌ଟ୍‌ର୍କ୍‌ବେଳି ଶୈଫୋସବେଳି ଏବଂ ଶାକ୍‌ମିନବ୍‌ରୀବେଳି.

შეფასების ჯგუფებს ვთავაზობთ მეორე მოდულსაც, რომელიც სამოძღვლო გაკვეთილის შეფასებისა და პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევის კომპონენტებს მოიცავს. ამ ტიპის საქმიანობას ჩვენი სასკოლო სივრცე იცნობს, მაგრამ ეს ყველაფერი მაინც სიახლეს წარმოადგენს ბევრი მასწავლებლისთვის, რადგან ამ საკითხებისადმი ასეთი სისტემური მიდგომა აქამდე არ ყოფილა. პრაქტიკის კვლევა სავალდებულო საქმიანობაა წამყვანი მასწავლებლისთვის, ასევე იმ უფროსი მასწავლებლისთვის, რომელთაც აქვთ სურვილი გახდნენ წამყვანი მასწავლებლის კვლევის შეფასებას ეთმობა ტრენინგის ერთი დღე - 5-საათიანი მოდული. რაც შეეხება სამოძღვლო გაკვეთილებს, რომელთა ჩატარებაც წამყვანი მასწავლებლის, მომავალში კი მენტორის, სავალდებულო აქტივობაა, მასწავლებლთა პროფესიული განვითარების ცენ-

ქვირვასო კოლეგიამ,
გილოცავთ გაზაფულის შემობრყავანას, სიცო
ლაცება დაგადებას, აღდენად, დეილის და ქალის დღ
ცაყოლიერ შემომხდებათ ცარგათხებას გისურვებთ
რესალ სულიერ სიგვაიძეს, რაც მასდაცლებელთა რო

თამარ ბარისაშვილი

გების სანერძლივობა ჯამში ოთხი სამუშაო დღეა, რაც გადანაწილდა არა საკმარისი როდენიანი ტრენინგი იმისათვის, რომ შეფასების ჯგუფები სათანადოდ გაადაშიადნენ? პასუხად ყოფილები, რომ ტრენინგების გარდა, მათთვის ხელმისაწვდომია სქემის გზამკვლევის მეორე ნანილი, რომელიც დეტალურადაა გამარტიბული ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი საკითხი და რომელსაც ისინი ამ ხნის განმავლობაში უკვე გაცენენ. ასევე გმოქვეყნებულია ყველა სტანდარტიზებული ინსტრუმენტი, ამასთანავე, შეფასების ჯგუფის წევრები წესით არიან ადამიანები, რომელებსაც გარკვეული საბაზისო ცოდნა და კვალიფიკაცია უკვე აქვთ. სულ ცარიელი ადგილოდან რომ ვიწყებდეთ, ცხადია, ოთხდღიანი ტრენინგის გავლა არ იქნებოდა საკმარისი. თუმცა, ჩვენ არ გვაძეს მოლოდინი, რომ ყველა შეფასების ჯგუფი პირველ ეტაპზე მაღალ დონეზე იმუშავებს, მაგრამ, ვფიქრობთ, თანდათანობით სკოლები გაძლიერდებან - ისინი ისწავლიან პასუხისმგებლობის საკუთარ თავზე აღდასა, ასევე შეიძენენ გამოცდილებას, უფრო და უფრო გაიღმავებენ საკუთარ ცოდნასა და კვალიფიკაციას გარკვეულ საკითხებში, რაშიც, რა თქმა უნდა, მასნავებელთა პროფესიული განვითარების არა არამარტინის მიუსამართ არ მოიწოდება.

ბის ეკონომიკური ცენტრი მათ განვითარების და ხელშეკრულობების ხელს.
სატრენინგო კურსის დასრულების შემდეგ შეფასდება მისი თითოეული მონაცენილები. შეფასების ჯეგუფის წევრი სერტიფიკატს მიიღებს იმ შემთხვევაში, თუ სრულყოფილად გაივლის თითოეულ მოდულს და შეფასების შპალის მიხედვით დააკლირება 100-ან. მინიმუმ 60 ქალას.

ესაბურა ლალი ჯელაპე

პირველად საქართველოში,
გაიხსნა კონტაქტური ზომვარკი

თბილისის შუაგულში გაჩდა ნამდვილი იაზისი. თუ გურით, აღმოჩენებით რეალურ ფერმასა და ტრაპიკებში ქალაქიდან გაუსვლელად, მოგრძანებით „ფაუნალენციის“. ამ თავის შემცირებათ არა გარობ გაიცემოთ ცხოველების სამყაროს, არამაგ შეეხოთ კიდევ. „ფაუნალენცი“ კონტაქტური ზოგარების, სადაც ვეგიტაციათ მოვიდოროთ და აჭაროთ ცხოველებს. ცხოველები მოთავსდნენ რო დარჩაზე – „ფერმასა“ და „ჯუნგლენციი“. ფერმაზი თავის შეცდებით: სირაპლეებს, კურდღლებას, წინილებას, თევებს და ა.შ. ჯუნგლენციი კი გააცემობით იგუანას, მორილება, გვილება, კუს და ა.შ. ეს ჯუნგლენციის აღმოსავარ სულივან.

ზოგადი მუშაობს ყოველდღე 11-დან 20 საათამდე.
ჩვენი მისამართია: ვეჯუას №3 (კარფურის თავზე, ყოფილი კოლმეურნეობის მოედანი)
ტელ: 293 32 81

საქართველოში, ჩემს ქალაქში, ჩემ გვერდით ცხოვრიბენ ადამიანები, რომლებიც კოლოსალურად ბევრს შრომობენ, უზმაუროდ იღვნიან ქვეყნისა და ხალხისათვის. რაც არ უნდა გასაიოცარი იყოს მეითხველისათვის, მათ თავისი გამოჩენა არ უყვართ, პირიქით, ზედმეტ ქებასა და საკუთარი წარმატების შესახებ საუბარს გაურბანის.

მგებლობასთან.
სწორედ ასეთად წარმოგვიდგება ჩვენ გვერ-
დით მოღვაწე, ეკონომიკის მცუნიტერებათა დოქტ-
ორი, პროფესორი **ლამარა ქოქიაშვილი**, რომე-
ლიც შთავლი ცხოვრების გამახვილობაში მარც-
ვალ-მარცვალ აგროვებს, ქმნის და ამზეურებს
სიკეთეს, სიყარულს, ზრუნვას, ყველაფერს სა-
უკეთესოს...

2 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

დაამთავრა თბილისის კომაროვის სახელობრივი ფიზიკა-მათემატიკის ნიჭიერთა სკოლა. ამავით ამ სახელოვნოს სკოლის პირველი გამოშვებით და კიდევ იმით, რომ ის შეხვდა უდიდესების ქართველ მათემატიკოსებს – ნიკოლოზ მუხარიშვილს, ილია გევაუსა, ვალერიან მელაძეს და სხვებს; სწავლობდა და თითქმის 30 წელი მუშაობდა დედაუნივერსიტეტის ისეთი სახელმწიფო ტრადიციების მქონე კათედრაზე, როგორიცაა ფიზიკის და მოლექანიკის კათედრა. სადაც მოღვაწეობდნენ ქართული ეკონომიკური მეცნიერების ბუქმერაზები – გასილ ჩანტლაძე და პატარა გუგუშვილი – მისი პედაგოგის და გზის გამკალავნი მეცნიერებაში.

ქალბატონი ლამარა პირველი პროფესიონალური კარიერული უკუკიდებელი გამოცემის ავტორის სული იდეა. შესაძლებელია ამ სფეროში გაუცნობიერებელი მკათხველისათვის გაურკვევებული იყოს ასალი ფინანსური განმარტებით ენციკლოპედიური ხსიათის ლექსიკონის შექმნა, მაგრამ ქალბატონი ლამარა ფინანსურის შემდეგი ფაქტით ხსნის: დღემდე საქართველოს შეინდუსტრიალიზაციის და მათ შორის 20 მონოგრაფიის და 22 სელექტანიანი სახელმძღვანელოს ავტორია. სამეცნიერო კვლევის ძირითად მიმართულებად თავიდანვე შეარჩია 80-იანი წლებისათვის თითქმის შეუსანვლელი სფერო – ინვესტიციები. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ იგი პიონერია ჩვენს ქვეყანაში საინვესტიციო პროცელების დაყენებისა და შესწავლის საკითხებში.

ქალბატონმა ლამარა ქოქიაურმა შვიდი წლის წინ დააფუძნა და დღემდე ხელმძღვანელობს არასამთავრობო ორგანიზაციას – საფინანსო-საინვესტიციო პოლიტიკისა და სტრატეგიის ფონდს, რომლის მუშაობის ძირითადი მიმართულებაა სამეცნიერო-საგანმანათლებლო სფერო. ფონდი აქტიურად საქმიანობს საერთაშორისო ასპარეზზეც: ატარებს საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებს, თანამშრომლობს საყოველთაოდ აღიარებული საუნივერსიტეტო სახელმძღვანელოების თარგმნისა და გამოჯიმის საქმეში და ა.შ.

მული ფინანსურ-საკრედიტო ლექსიკონი და აგრიაზნოვას რედაქტორობით, 2004 წელს გამოცემული ფინანსურ-საკრედიტო ენციკლოპედიური ლექსიკონი; ინგლისურ ენაზე: 1997 წელს გამოცემული ფინანსების ოქსფორდიდი განმარტებითი ლექსიკონი; 1997 წელს – ჩარლზ კულფელის საბანკო საქმისა და ფინანსების ენციკლოპედია; 1995 წელს – ჯ. დოვნის და ჯ. გუდმანის ფინანსების და ინვესტიციების ტერმინების ლექსიკონი; 1993 წელს – მ. ჯერი როზენბერგის ინვესტირების ლექსიკონი; 2003 წელს გამოკიმული თ. ჯიმს ნილსინის საბან-

ამ სტატუსში გესაუბრებით ფონდის ხელმძღვანელის, პროვესორ ლამარა ქოქიაურის მრავალწლიან რუდულებით შექმნილ ნაშრომზე „ფინანსების ენციკლოპედიური განმარტებითი ლექსიკონი“.

მოყიშველიერ ირაკლი აპაშიძის სახელობის ქართული ენციკლოპედიის მთავარი სამეცნიერო რედაქტორის მთავარი რედაქტორის, ბატონი ზურაბ აპაშიძის სიტყვებში – „ენციკლოპედია არის ერთს ერთს ერთგვარი სარკე, წარსულის მატიანე (ჩვენ დავამატებდით – ანძყოსა და მომავლის განამსაზღვრულიც), მისი კულტურისა და განათლების დონის მაჩვენებელი. ამიტომ ნებისმიერ ამგვარ გამოცემას განსაკუთრებული მოყენებაც განხელებულია.“

ლო მნიშვნელობა აქტის ქვეყნისათვის".
ახლად გამოცემული ენციკლოპედია მეცნი-ერი ქალბატონის მრავალწლიანი შრომის შედე-გია. მასში ასახულია ქვეყნის საფინანსო-საბან-კო-საინვესტიციო სფეროში მიმდინარე დიდი ძრები და ცვლილებები. მეოცე საუკუნის მი-ნურულს, „რკინის ფარდის“ დამსხვრევის შემ-დეგ, გაზიარდა ქვეყნის ურთიერთეკვშირები, ისინი პოლიტიკური და ეკონომიკური ბარიერე-ბისგან გათავისუფლდნენ. ფინანსური საქმია-ნობის გლობალიზაციამ წარმოშვა არაერთი ახალი, აქტმდე ჩვენი ეკონომიკისათვის უცნობი ფინანსური ინსტრუმენტი; ინფორმაციული და კომუნიკაციური ტექნოლოგიების განვითარე-

სიკონი, მით უმეტეს, ინგლისური და რუსულ შესატყვისებით.

11 177 ტერმინისაგან შემდგარი ენციკლოპე-დია მომზადდა და გამოიცა იმ იმედით, რომ იგ-ხელს შეუწყობს და დააჩქარებს ფინანსებში საბანკო საქმესა და ინვესტიციებში ინფორმა-ციისა და იდენტის გაცვლას, გარეკულ-ნვლილს შეიტანს ტერმინების უნიფიკაციაში პოზიტიურ როლს შეასრულებს ახალი ათასწლეულის ფინანსური, საკუდიტო და საინვეს-ტიციო გადაწყვეტილებების მისაღებად ახალ ტერმინოლოგიის ჩამოყალიბების პროცესში.

ფინანსების განმარტებითი ლექსიკონის აღ-ნიშულ გამოცემას წინ უძლოდა ფინანსების

ଦ୍ୟାମ ଡାକ୍ତର୍ଯ୍ୟାଙ୍କା ଏହା ମରାଟ୍ରମୁଣ୍ଡ ଦାଖରିଲା ମନ୍ଦାନିଲ୍ଲେଗେଟା
ଶରୀରିଲା କୃମଶ୍ଵରିଙ୍ଗପ୍ରାଚୀରା, ଏହାମ୍ଭେଦ ତରିନ୍ଦ୍ରିପ୍ରୟୁଷାଫ
ଏଥାଲ୍ଲି ମେଟୋଫେଲ୍ଡିସା ଏବଂ ନିଃବ୍ରତ୍ତୁମ୍ଭେନ୍ତିକ୍ରେବିସ ଗାମରୀ
ଯୁନ୍ନେବିଦିତ ଶୁଫରନ ଏବଂ ପ୍ରାଚୁଲି ଗାନ୍ଧାଦା ଜୀବିନାମ୍ବୁର୍ବଳ
ପକ୍ଷେରାପ୍ରାଚୀବିଦିଲା ନ୍ତାରମ୍ଭେଦା, ରିତାପ ଶେରାମପ୍ରିକା ଯୌଦି
ନାନ୍ଦିଶ୍ଵରି ରିକ୍ସ୍‌କ୍ରେବି ଏବଂ ଦାନାଙ୍କାରଗ୍ରେବି. ଅପ୍ରତିକରି ଶେର
ଏପାଦା ଏବଂ ପ୍ରାଚୁଲିକ୍ରେବିଦାଶି ଏସାବୁ ଯୁଗେଲା ଏବଂ ଦା
ଶ୍ଵେତାଶି ମନୀଶ୍ଵରନ୍ଦ୍ରାବନା ଶାକଲ୍ଲେ. ମିଳିବେ ସିତ୍ୟସ୍ଵର୍ଗିତିଦ
- „ଶେର୍‌ପାଦାଦ୍ଵୀ, ମୁକ୍ରରଦ୍ଵାଲ୍ପଦ୍ବୁଲ୍ଲା ନ୍ତାରମ୍ଭେଦା ଶେର୍‌ପାଦା
ନା ଏଥାଲ୍ଲି ଆତାଶିଲ୍ଲାଶୁଲ୍ଲିଲା ଯୁଦ୍ଧନିଶ୍ଵରି, ଶାକର୍ରେଫି
ତ୍ରି ଏବଂ ଦା ସାନିକ୍ଷେତ୍ରିକିପାର ଗାଦାନ୍ୟସ୍ଵର୍ଗତିଲ୍ଲେବେବିଦିଲା ମିଳି
ଶାଲ୍ଲେଶାଦ ଶାର୍କରାବୁ ଏହିଲା ଶେର୍‌ପାଦାଶି“. ଅପ୍ରତିକରି ନିର୍ବିନ୍ଦା
ନିର୍ମଦ୍ଧେବାର୍ଜ ନାଶରମିନି ଶ୍ଵେତ, କ୍ରେଲି ଶ୍ଵେତପୁଷ୍ପ ଏବଂ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁଶ୍ରୀଲା, ପ୍ରାଚୁଲିଶୁଶ୍ରୀଲା ଏବଂ ଶୁନ୍ଦରିଶୁଶ୍ରୀଲା ଦା
ରିକ୍ସ୍‌କ୍ରେବିଦିଲା ଦାମିଶ୍ଵରର୍ଗେବା, ଗାଦାଶ୍ଵରବେବା, ରମ୍ଭେଲ୍ଲ
ତା ଗାର୍ଜେଶ୍ଵର ଏବଂ ଶାକାରତବେଲାନ ଶୁଶ୍ରୀନ୍ଦ୍ରୀଶ ମେତ୍ର
ନେଣି ଠିନ୍ମଲିନ୍ଦ୍ରିବୁଶୁଶ୍ରୀଲା ଯମ ଦାନାରିହିନ ମେତ୍ରିକାଲି
ଓଲାବାଦ.

საბანკო საქმის და ინვესტიციების ერთიანი ტერმინოლოგიის ერთტომეულის გამოცემა 2009 წელს. წინამდგრად შრომის გამოცემით ავტორმა, ფაქტთა, რომ შეძლო თავისი უდიდესი მნიშვნელობის ჩანაფიქრის დიდი ეტაპის განხორციელება – მოძია, სისტემაში მოყვანა, შეაჯერა, მკითხველისათვის გასაგები ენით ნარმოადგინა, უშუალოდ, ფინანსური მეცნიერების შესახებ არსებული თითქმის ყველა ტერმინის სახელწოდება, ეტიმოლოგია, რუსული და ინგლისური შესატყვევისები.

კულტურული მაღალი და განვითარებული სოციალური მდგრადი კულტურული მართვის მიზანია, ფართოდ მოიცავა ყველა ეს ტერმინი და მოხდეს მათი მრავალსახეობიდან ცალკეული საკვანძო მნიშვნელობის დაფინანსების განსაზღვრა. ამდენად, განმორტყმითი ლექსიონი ხელს შეუწყობს სპეციალისტებს ზუსტად, სწორი ტერმინოლოგიით გამოთქვან თავიანთი აზრი ეკონომიკის ამ სფეროში.

ქალბატონი ლაბარა ერთ-ერთ თავის შრომაში წერს, რომ ყველა ადამიანი გარკვეული მისით მოდის ამქვეყნად. რაოდენ სასიხარულო და დასაფასებელია, რომ მისთვის ამ ცხოვრების მიზანი, სიკეთის თესვასა და ცოდნის შეძენასთან ერთად, ახალგაზრდა თაობის, სტუდენტების, მაგისტრანტების, დოქტორანტებისათვის და არა მარტო მათთვის, შესანიშნავი მონოგრაფიების, სახელმძღვანელოების, სამეცნიერო შრომების შექმნაა.

ერთი იშვიათი მოვლენის ახსნასაც შევეც-დებით – მეცნიერი ქალბატონი, ქართველ ეკო-ნომისტთა შორის ერთი გამორჩეული თვისებითაცაა ცნობილი – რასაც ხელს მოჰკიდებს, ბიზნესი იქნება ეს თუ განათლების სფერო, თავისი მუშაობის და კვლევის არეალში მოაქცევს, იმდენად სრულყოფილად და ყოვლისმომცველად შეისწავლის და მიაწვდის ხოლმე საზოგადოებას, რომ ამ უკანასკენელს საფუძველი არ აქვს, არ დაეთანხმოს. ასეთია მისი ნაშრომები: „ინვესტიციის ბაზარი“, „საინვესტიციო საქმე“ და „ინოვაციები“; აგრეთვე მისი საყოველთაოდ აღიარებული საუნივერსიტეტო სახელმძღვანელოები – „საბანკო საქმე“, „საინვესტიციო მენეჯმენტი და პოლიტიკა“, „ფინანსური ბაზარი და ფასინა ქალალტები“ და ა.შ. ასევა ახლაც. იმდენად დიდი, სრულყოფილი და სრული სახითაა ფინანსური ენციკლოპედია ნარმოდგენილი, რომ მას თამაშაშ შიძლება ვუწოდოთ „ფინანსურის დიდი ენციკლოპედია“.

ဗာစွဲဖွံ့ဖြိုးတောင်ပါ၊ ဗျာကျောလွှာပွဲဖွူ့ဖြူ့၊ စာရွှေပို့ကြ နာများကို နှစ်ခုပြုဖွေ့ဖြူ့ပေးပါ။

ბით, მეცნიერული და პრატიკულ-გამოყენებითი თვალსაზრისით გამორჩეული და ორგინალური ნამუშევარია, მთლიანად პასუხობს ფინანსური მეცნიერების წინაშე დღვვანდელობის მოთხოვნებს. საცნობარი ლიტერატურის მითითების წესების დაცვით, ავტორი ცდილობს მკითხველს მიაწიდოს აგრძელებულ ეკონომიკაზე მსოფლიო კოლებალური პროცესების ზემოქმედების თავისებურებებს, ფინანსებისა, საბანკო საქმისა და ინვესტიციების განვითარების ძირითადი ტენდენციები, სადაზღვევო სისტემებისა, საგადასახადო პარატის, ბიუჯეტისა, საგარეო და სახელმწიფო ვალისა და სხვა ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტების კონცეფციებისა და ოქონიების ამონტურავი, თანმიმდევრული ახსნა.

აღმზრდელი მასწავლებლებისადმი მაღლი-
ერების გამოხატვით, ფინანსების ენციკლოპე-
დიასაც თავისი ამაგდარ პედაგოგიბს, აკადემი-
კურსებს – პატარა გუგუშვილს, ვასილ ჩანტლაძეს
და პროფესორ გიორგი გამსახურდიას უძღვნის. ეს
მისი განუმეორებელი ხელწერაა.

და კიდევ ერთი – მართალია, დღეს და შეიძლება მთელი ცხოვრებაც, საქართველოში ფინანსებსა დარგში პირველი დოქტორი ქალი მისდან და მარჯუანდებელი მიზეზების გამო, ჩრდილოში დგას, მაგრამ იცია, მისითვის სიხაული რას მოაკეშ? მან ნინგებს სტუდენტები ბიბლიოთეკებში რომ ექცენტ, უნივერსიტეტებში პროფესიონალ-მასწავლებლები მის სახელმძღვანელოებს და პროფესიონებს რომ იყენებს, უკრომიკური პროფესიონის უნივერსიტეტებში ბიბლიოთეკებში მისი მონაცემებისაგან რომ დევს და მათთ სარგებლობს სტუდენტი-ახალგაზრდობა ფინანსური მეცნიერების შესაცლისას.

შისტავის დიდი ტელებირებაა, რომ ცოდნით
გამორჩეულ ინტელექტუალ ბავშვებს ზრდის:
1992 წელს მისა საქართველოში პირველი კერძო სკოლას; საუცხოო სტუდენტი-
ასალუბაზრდების აღზრულად ემსახურებოდა ჯა-
ვახისმეტილის უნივერსიტეტში, თითქმის 30 წლის
განმავლობაში. სხვა რაღას დაიტევს ერთი ადა-
მიანის ცხოვრის!

როგორც ყველა ქართველის სულიერი მოძღვარი, მისი უწმინდესობა ილია მეორე ბრძანებებს, ყოველი ადამიანი სხვების მახარობელი და სხვათა გამარჯველი უნდა იყოს. ქალბატონი ლამარა ქოქიაური, არ ვაჭრებებთ, ხალხს მსახური და სხვების მასარობელია თუნდაც იმიტომ, რომ თითქმის 2090-ე კურდიანი, ათი წლის დაუღალავი შრომით შექმნილი ფინანსების ენცულოედიური განმარტებით ლექსიკონი ბევრ ადამიანს მოუტანს სიხარულს, იგი ყველა ფინანსისტის სამაგიდო წიგნი გახდება.

სანა ესლამირა (რიტ.)
პროფესორი, საქართველოს ეროვნული ბანკის
მონეტარული სტატუსტიკის განყოფილების
უფროსი
მაყვალა საირჩლება

პროფესორი, საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი

იაპობ მესხება
პროფესორი, საქართველოს ეკონომიკურ
მისამართისათვის ეკონომიკურ

შეცნიერებათა პკადეგის პრეზიდენტი
ავთანდილ ლომსიანიძე
შპს: ინკორპორირებული კომპანია

მას იგლისური თესტის შედეგით დადგინდა საშუალო
სკოლის „ნინო“ დირექტორის მოადგილე
დეითევან მაჩიტიძე
შპს ინგლისური ენის გაძლიერებული სწავლე-
ბის საშუალო სკოლის „ნინო“ პედაგოგი

ორსენავლები გეორგელი

გენერალუ კომბლესთან

გურამ (გუკა) ქუმბურიძე პილველი ესახეობონტული სკოლის III კლასის მოსთავლეა. ირთ დღეს, პედაგოგია ნელი გელაშვილმა მისამართავ-ლეპს სახალისო დაცულება მისცა – წარმოიდგინეთ, რომ ზღაპრის ჯადოსნურ სამყაროში აღმოჩნდით. რომელ გმირთან ისურვებდი პეტედრას? გუკამ, ზღაპრის გმირებს შორის, კომპლექსურობისა და აი, როგორი ზღაპრი დაცერა:

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი კომბლე-
კომბლებს თლიდა და ჭერში ანუკობდა. მას
ჰყავდა სამი ცხვარი.
უცებ მე ზღაპარში ალმოვჩნდი და კომბ-
ლე, მისი ცხვრები დავინახე. ამ დროს ის
კომბალს თლიდა, დაიღალა და მე გამომხე-
და. მივესალმე და დამანახა თავისი კომბლე-
ბი. შემიტატიუა სახლში, გამიმასპინძლდა და

შემცირხა:

- ၁၂၇

ვუკასუნე:

– თევენი უკეთ გაცხოდა მიხდა-თქო.
შევეკითხე, კომბლებს რატომ თლით-
მეტქი.

მან ამიხსნა, რომ კომბლებს იმიტომ თლის, ვინც მის ცხვრებს შეჭამს, თავში ჩას-ეხებას.

ზეთ კომბლები. აძმოვიყვანეთ ცხვრები, ნაიყვანა კომბლებ თავისი ცხვრები და ერთი კომბალი სამახსოვროდ მომცა.

ასე ძითხოა
= როცა ამ

— ოოცა ას კომიალს დაზედავ გაგანსებ-
დებით მე და ჩემი ცხვრებიო.

გორუნდა და თებერვალუ დაბალებულდება. (10.)-
გორუნდა მიხვდით, ეს ყველაფერი სიზმარში
ხდებოდა.

ქართველმა გოგონამ გულაპაშტიში სიმღერის
N საერთაშორისო ფესტივალზე პირველი ადგილი დაიკავა

ასეთი სათაურით მიიქცია ყურადღება უკარეთში საქართველოს საელჩოს ვებგვერდზე დადგებულმა წერილმა. ეს გოგონა 14 წლის ნინი ნებასძე-შუკაირშვილია, რომელმაც, ცოტა ხნის წინ, სომხეთის დედაქალაქ ერევანში ჩატარებულ ხელოვნების ფესტივალზე „მინორა“ – „მეგობრობა“ (ორგანიზატორი – როლანდ რევი), მომღერალთა შორის, „გრანპრი“ მოიპოვა და მინვევა მიიღო უნგრეთის დედაქალაქ ბუდაპეშტის სიმღერის IV საერთაშორისო ფესტივალიდან „ვარსკვლავი დაბადა“ – „STAR TO BORN“ რომელიც 2016 წლის 13-17 იანვარს ჩატარდა. მასში 15 ქვეყნის 49 ნიჭიერი მომღერალი მონანილეობდა, ნინიმ პირველი ადგილი მოიპოვა. უიური მონიბაბლა მისი დაბალი დრამატული ბეგერბით, დიდი დიაპაზონით, არტისტიზმით, პლასტიკობით და ძლიერი ტემპბრით. უიური შედგებოდა კულტურის სფეროში მოღვაწე სხვადასხვა ქვეყნის 10 წევრისაგან (უნგრეთი, მალტა, მაკედონია, უკრაინა, საქართველო რუსეთი, სერბეთი, ხორვატია, საფრანგეთი, იტალია, ისრაელი), უიურის თავმჯდომარე კომპოზიტორი – ნიკოლოზ თითიორაშვილი.

უნგრეთში ასევე მიგვიწვიეს საფესტივა-
ლო სიმღერის „ჩანახატი“ ავტორები: კომპო-
ზიტორი ნიკოლოზ თითირაშვილი და ლექსის
ავტორი ბარიამ სიფრაშვილი. „ჩანახატი“
ყველაზე საინტერესო, მრავალფეროვან სიმ-
ღერად შეაფასეს და „პატარა სპექტაკლი“
უწოდეს, რომლის არანჟირების ავტორია
ჯონი თითირაშვილი, ქორეოგრაფი – ჯანი
თითირაშვილი.

ଓঁ শশীলাল বৰুৱা
জ্যেষ্ঠ প্ৰিয়ালী।

ედრიენ იუნეკი, ნინი ნემსაძე-მუჯირიშვილი და ჯანო თითირაშვილი

ଶ୍ରୀ କୃଦୀଗଙ୍ଗା, କୃମିତେଜିତୁମାର ଦ୍ୱାରା ତରନିକାରୁ ହେଲା ଏହାର ପରିପାଳନା କରିବାର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି।

ვალი ქართული სიმღერაა. 6 წლის ასაკში, 2008 წლის ოქტომბერში, სპეციალურად ნინისთვის დაინტერა სიმღერა „ნანა“ (ლექსი – გალაკტიონ ტაბიძის და მარიამ სიირაშვილის). მაკედონიაში გამართულ ბავშვთა საერთაშორისო ფესტივალზე „ვარსკვლავები“ ამ სიმღერამ პირველი ადგილი მოიპოვა. ნინიმ იქ თავისი აკვინით და თოჯინით იმღერა. სიმღერის ტექსტი ინგლისურად ითარგმნა და გავრცელდა, რამაც ხელი შეუწყო სიმღერის შინაარსს აღქმას და გამარჯვებას. ქალაქ პრილეპის მერმა ნინიკო ხელში აიტაცა, ჩახურტა და პრილეპს საპატიო სტუმრის სტატუსის აღმიშველი სერტიფიკაციით დაჯალღოდვა. ამავე წლის იანვერში, სერბების საერთაშორისო მუსიკალურ ფესტივალზე „ნიუარები“, ნინიმ ბატონი ნიკოლოზის ახალი სიმღერა, „ფერია“ შეასრულა და ერთ-პრი თამაშსხვრა.

შემოქმედებითი ჯგუფი

გამოცემა

კლას-კომპლექტი მუშაობის თავისებურები

კლას-კომპლექტი, მოგეხსენებათ, ორ ან სამ კლასთან ერთდროულ მუშაობას ნიშნავს. კლას-კომპლექტები, დემოგრაფიული სპეციფიკიდან გამომდინარე, მცირებულების მინიჭებული ასეთი სკოლები, სამწუხაროდ, საქართველოში ჯერ კიდევ არსებობს. მინდა გაგიზიაროთ კლას-კომპლექტში მუშაობისას დაგროვილი პირადი გამოცდილება.

კლას-კომპლექტის შექმნის სხვადასხვა კომბინაცია არსებობს, კლასებში მოსწავლეთა რაოდნენობის მიხედვით: I-III და II-IV, I-II და III-IV და სხვ. პრაქტიკაში მიჩვენა, რომ ყველაზე ეფუძნული I-III და II-IV კომბინაცია, რადგან პირველ და მეორე კლასებს უკვე გამომუშავებული აქვთ სასკოლო უნარ-ჩვევები, მუშაობენ დამოუკიდებლად, რაც ძალზე მნიშვნელოვანია ამ ტიპის კლასების მუშაობისას.

როგორც ყველაფერის, ისე კლას-კომპლექტში მუშაობასაც თავისი დადგინდით და უარყოფითი მარევები აქვს. ჩვეულებრივ კლასებში მომუშავე კოლეგებს ხშირად უთქვამთ, რა დადგინდით შედეგი შეიძლება ჰქონდეს კლას-კომპლექტში მუშაობას. გამოცდილებით გატყვით, რომ აქვს და თანაც რამდენიმე: მოსწავლები ეჩვევიან დამოუკიდებულ მუშაობას, ყურადღების ფოკუსირებას (როცა მასწავლებელი მუშაობს ერთ რომელიმე კლასთან, მეორე კლასის მოსწავლეს, ბუნებრივია, ესმის საუბარი და მაინც ახრხებს დამოუკიდებულ მუშაობას); დადგინდით მსახურა ისიც, რომ უფროსკლასელს ესმის მისთვის ნაცხობი, ნახავად გატყვით თემები და მას მესახირეაში ხდება წინარე ცოდნის გააქტიურება; მასწავლები ეჩვევიან ერთმანეთის აზრის მოსმენას, პატივისცემას, უვითარებათ სოციალური უნარ-ჩვევები; ხშირად უფროსკლასელები იჩენ ხელში უმცროსებისადმი მშრულებლობას (როცა მასწავ-

ლებული ამას სთხოვს გაკეთილზე და მის გარეთაც), რაც ორივე ასაკორივი ჯგუფისთვის სასარგებლობა.

პრაქტიკაში ხშირად ვიყენებ და ყველ ჯერზე დადებითი შედეგი მაქს, მაგ., როცა უფროსკლასელი მასზე უმცროსს უსნის ნასწავლ მასალას. ისინი ამას აკეთებენ ბავშვურ ენაზე და ხშირად ისეთ ტერმინების იყენებენ, რომლებიც ადვილად აგებინებს მასალას. დანწყებითების მასწავლებლები დამეთანხმებიან, როგორ რთულად იგებენ ხოლმე პირველკლასელები 10-ზე გადასვლით შეკრება-გამოყენებას, უჭრით მეორე შესაკრების ან მაკლების დაშლა, თუმცა გორგომ ეს პრობლემა: ასე გადაჭრა: „მესამექლასელი გორგო უხსნის პირველკლასელ საბაზა 10-ზე გადასვლით მიმატებას და გამოკლებას: „8-ს რომ მივუმატოთ 5, ჯერ მივუმატოთ 2, რომ გახდეს 10, მერე ეს 2 „მოვპაროთ“ (საკუთარი გამოგონილი ტერმინია) 5-ს და დარჩენილი 3 კიდევ მივუმატოთ“. გორგოს „მოპაროთ“ გამადვილია ამ მასალის ახსნა. პატარებს ძალიან უყვართ ცხოვრებისეული ტერმინების ჩართვა და არასდროს ავინცდებათ. შეიძლება „მოპაროთ“ ცუდი ტერმინია, თუმცა ამ ვითარებას ძალიან ეფექტური.

დადგინდით მხარედ შეიძლება ჩაითვალოს ისიც, რომ, როცა ორივე ასაკორივ ჯგუფი თემები ემთხვევა ერთმანეთს, ადგილად ვიყენებთ ჯგუფურ მუშაობას, რაც, ხშირ შემთხვევაში, ცალკეულ კლასებში ვერ ხერხდება (ხშირად კლასში თოთო ბავშვა). როცა ერთი და მავავე თემაზე ვატარებ გონებრივ იტრიშს, უფროსკლასელები შედარებით „მაღალაფარდოვან“ ტერმინებს იყენებენ და თემა უფრო მრავალფროვანია. მაგ: თემა „გაზაფხული“. თემისებები პირველკლასელი დასახელებს, რომ ყვავილები ამონდიან, მინდორი მევარეა და ა.შ. მესამექლასელები – დღე დიდდება, დამე მოკლეა, თბილა და

სხვ. მოსწავლეთა სიმცირე იმის საშუალებასაც იძლევა, რომ თითოეულთან ინდივიდუულურად ვიმუშაო.

ზემოთ ჩამოთვლილ დადებით თვისებებთან ერთად, კლას-კომპლექტს უარყოფითი მხარეებიც აქვს – თუ რომელიმე მოსწავლე ახასიათებს გონებაგაფანტულობა, სხვისი საუბრის ფონზე დამოუკიდებლად ვერ მუშაობს, ღიზიანდება და მოტივიცა ეცემა (შეინობა პრაქტიკაში), ხშირად ვერ ხერხდება ჯგუფურ მუშაობა, სანდაცან, წყვილებშიც კა. სირთულეები ექნება მასწავლებელსაც – რთულია გაკვეთილის გეგმის წერა და ჩატარება ისე, რომ არც ერთი მოსწავლე არ დარჩეს ყურადღების მიღმა, დაუსაქმებელი, რთულია დროის განანილება ამავე მდგრად და სხვ.

ვასხენთ გაკვეთილის გეგმა და აქვე გეტრენით, რომ კლას-კომპლექტის გეგმაში, ძირითადად, დომინირებს ორი მომენტი: მასწავლებელთან მუშაობა და დამოუკიდებელი მუშაობა. აქტივობები უნდა გაინეროს ისე, რომ ეს ორი მომენტი ენაცვლებოდეს ერთმანეთს. აქვე მინდა შემოგთავაზოთ ჩემ მიერ შედგებული როგორც ერთი კონკრეტული საგნის, ისე ინტეგრირებული გაკვეთილის გეგმები.

1. ქართულის გეგმა განცვილებული გაკვეთილისთვის;

2. ინტეგრირებული ქართული ბუნებასთან, ხელოვნებასთან, მუსიკასთან, 90 წუთი.

ამრიგად, კლას-კომპლექტში მუშაობა საკმაოდ რთულია, თუმცა, წლების გამოცდილებამ მიჩვენა, როცა მონდომებაა, დაუძლეველი არაფერია.

ნათა კვარაცხელი

მესტია, იელის საჯარო სკოლის დაწყებითი კლასების „კონსულტანტ-მასწავლებელი, „ასწავლება საქართველოსთვის“ პროგრამის მონაბილი

გაკვეთილის გეგმა

საგანი: ქართული

კლასი: I-III

გაცყვილებული გაკვეთილის პირველი გაკვეთილი – 45 წუთი

კლასი	პირველი კლასი	მესამე კლასი	შენიშვნა
თემა:	„მ“ ასო-ბერის გაცნობა	„ძმები“ – ზღაპარი	
მიზანი მუშაობების:	<ul style="list-style-type: none"> • გრაფიკული ჩვევების დაუფლებას. • კითხვის უნარ-ჩვევის განვითარებას. • საკუთარი აზრის დასაბუთების უნარის განვითარებას. 	<ul style="list-style-type: none"> • ლექსიკური მარაგის გამოყიდვებას. • სიტყვის სემანტიკაზე მუშაობას. • არსებით სახელზე ცოდნის განმტკიცებას. 	
აქტივობები:	<ul style="list-style-type: none"> • მოსწავლე აღწერს სურათს. ახლად შესწავლილი ასო-ბერის აზრის დადგენს ახალ ლექსიკურ ერთობლივ. • სიტყვების დამარცვლა, ყურადღების გამახვილება ერთმანცვლიან სიტყვებზე. 	<ul style="list-style-type: none"> • ტექსტის კითხვა და ანალიზი. • კითხვების დახმარებით შინაგანის გადმოცემა. • რთული სიტყვების მართლერის დაუფლება. 	
5 წუთი	დამოუკიდებელი მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა:	ნამუშევრის შემონბება და შეფლასება, ცოდნის განმტკიცება (სიტყვა, ასო-ბერი, წინადაღება), არსიტყვიანი წინადაღების სამსიტყვიანად გადეკტივით მარადება, ერთმანის – თანად და ა.შ. შეჯამება
10 წუთი	მასწავლებელთან მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა:	თავისუფლი წუთები:
10 წუთი	დამოუკიდებელი მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა: მონიშნული სიტყვების ახსნა, ტექსტის ინტონაციით კითხვაზე ვარჯიში.
10 წუთი	დამოუკიდებელი მუშაობა:	დამოუკიდებელი მუშაობა:	ახალი სიტყვების განმტკიცება. ასო-ბერი, სიტყვა, წინადაღებების შედგენა ახალი სიტყვების გამოყენებით.
10 წუთი	დამოუკიდებელი მუშაობა:	დამოუკიდებელი მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა: დამოუკიდებელი მუშაობის ახალი სიტყვების გამოყენების და კითხვების დასმა, სულიერის და უსულო საგნების გარჩევა.
15 წუთი	მასწავლებელთან მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა: დამაფარგულებების შედეგების გასწორება. მარტივი ასო-ბერის წერაში საკლასო რვეულში.
10 წუთი	თავისუფლი წუთები	მასწავლებელთან მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა: ნამუშევრის შეფასება, ახალი ტექსტის კითხვაში ვარჯიში, უცნობი სიტყვების გამოყენება. მარტივი რეპუსის ამოხსნა მასწავლებლის დახმარებით. გაკვეთილის შეჯამება-შეფასება.
10 წუთი	თავისუფლი წუთები	მასწავლებელთან მუშაობა:	მასწავლებელთან მუშაობა: ნამუშევრის შეფასება, ახალი ტექსტის კითხვაში ვარჯიში, უცნობი სიტყვების გამოყენება. მარტივი რეპუსის ამოხსნა მასწავლებლის დახმარების შედეგი მიღებული სიტყვებით.

